

Women in Digital

Activiteitenverslag 2025

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnummer: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

006-25

Inhoud

Voorwoord.....	5
Inleiding.....	6
Een nationale strategie voor de digitale inclusie van vrouwen.....	6
Een sterke Europese dimensie.....	7
Hardnekkige uitdagingen.....	8
AI in het hart van de samenleving.....	8
Acties uitgevoerd door de FOD Economie.....	14
Versterking van partnerschappen, zichtbaarheid en samenwerking met Europese en nationale partners.....	22
Voorstellen voor de strategie WiD 2026.....	27
Stem van vrouwen in tech.....	28
Slotwoord.....	33

“ ... digitale transformatie kan alleen maar voordelen opleveren als vrouwen er volledig bij worden betrokken. ”

VOORWOORD

2025 loopt ten einde en hoewel er aanzienlijke vooruitgang is geboekt, blijven de uitdagingen op het gebied van digitale inclusie hardnekkig bestaan. Dat is daarom geen uitgemaakte zaak. Duurzame veranderingen kosten tijd en vereisen degelijke en duurzame instrumenten waarmee acties kunnen worden gestuurd en mensen kunnen worden verenigd rond gemeenschappelijke en ambitieuze doelstellingen. De Women in Digital-strategie (WiD) belichaamt die visie: zij vormt de rode draad in initiatieven die gericht zijn op het versterken van de inclusie van vrouwen in de digitale wereld en op het oriënteren van nationale inspanningen naar een meer evenwichtige deelname aan technologische beroepen en carrières.

In een bredere Europese en internationale context bevestigen de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), de bevindingen van de OESO en de recente instrumenten van de Europese Unie het belang, en zelfs de plicht, om dat fundamentele werk op het gebied van gendergelijkheid en de inclusie van vrouwen in alle sectoren voort te zetten en te versterken.

Net als de telefoon en de radio, die destijds onze manier van communiceren en onze toegang tot informatie ingrijpend hebben veranderd, brengt kunstmatige intelligentie vandaag op verschillende niveaus (politiek, sociaal en economisch) grote veranderingen teweeg in onze samenleving, wat een enorme impact heeft op ons onderwijs, ons werk en onze economische ontwikkeling. Die digitale transformatie kan alleen maar voordelen opleveren als vrouwen er volledig bij worden betrokken. Anders lopen we het risico dat oude vooroordelen en ongelijkheden blijven bestaan, waardoor innovatie, concurrentievermogen en het potentiële positieve transformatieproces voor de hele samenleving worden beperkt.

Die snelle opmars toont aan dat inclusie een werk van lange adem is, waarbij het onze taak is om ervoor te zorgen dat elk talent, ongeacht zijn of haar achtergrond, zijn of haar potentieel volledig kan ontplooiën en kan bijdragen aan een duurzame economische groei.

Tegen die achtergrond belicht dit rapport de belangrijkste initiatieven die in 2025 zijn genomen om vrouwen mee te krijgen in de digitale wereld: concrete projecten, maar ook inspirerende getuigenissen en ervaringen, die naar ik hoop bij iedereen nieuwsgierigheid en engagement zullen wekken.

Séverine Waterbley
Voorzitter van het Directiecomité

INLEIDING

De Agenda 2030, die in 2015 door alle lidstaten van de VN is aangenomen, stelt een universele routekaart vast voor duurzame en rechtvaardige ontwikkeling. De 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) die daarin vastgesteld zijn, hebben betrekking op kwesties die variëren van armoedebestrijding tot gendergelijkheid, onderwijs, werkgelegenheid, digitale transitie en milieu-bescherming.

Het SDG-rapport 2025 benadrukt echter dat ondanks aanzienlijke vooruitgang, het huidige tempo onvoldoende is om de doelstellingen tegen 2030 volledig te verwezenlijken.

Er blijven ongelijkheden bestaan, met name voor vrouwen, personen met een handicap en kansarme gemeenschappen. Er werden zeven prioritaire domeinen vastgesteld:

- ▶ voedselsystemen,
- ▶ toegang tot energie,
- ▶ **digitale transformatie,**
- ▶ **onderwijs,**
- ▶ **werkgelegenheid,**
- ▶ sociale bescherming,
- ▶ klimaat en biodiversiteit.

In dat kader zijn onderwijs en levenslang leren, het dichten van de digitale kloof en gelijke kansen essentiële hefboomen om SDG 4 (kwaliteitsonderwijs) en SDG 5 (gendergelijkheid) te verwezenlijken.

Een nationale strategie voor de digitale inclusie van vrouwen

De *Women in Digital*-strategie (WiD) sluit volledig aan bij die prioriteiten. Ze is erop gericht om

- ▶ de digitale vaardigheden van vrouwen te versterken,
- ▶ hun integratie in technologiegerelateerde beroepen te bevorderen, en
- ▶ de ongelijkheden in de sleutelsectoren van de digitale economie terug te dringen.

Op 5 maart 2021 keurde de Ministerraad het interfederale en intersectorale plan *Women in Digital* 2021-2026 goed, waarvan de uitvoering werd toevertrouwd aan de FOD Economie. De strategie werd voorgesteld tijdens het Overlegcomité van 18 juni 2021, goedgekeurd door alle regeringen en ondertekend door het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen. Ze krijgt ook de steun van sectorale organisaties en telt vandaag meer dan 100 leden uit alle institutionele niveaus, de academische wereld, de sociale partners en het maatschappelijk middenveld.

In de afgelopen vijf jaar heeft de WiD-strategie ervoor gezorgd dat de inclusie van meisjes en vrouwen in de digitale wereld hoog op de politieke agenda is komen te staan, waarbij de nadruk ligt op de urgentie om hun aanwezigheid in ICT-gerelateerde opleidingen en beroepen te vergroten. Die acties kaderen in een bredere Europese ambitie: zorgen voor gekwalificeerde arbeidskrachten om de digitale uitdagingen aan te gaan en het concurrentievermogen van de Unie op peil te houden.

Een sterke Europese dimensie

Door het besef van het belang van gendergelijkheid in een wereld die in volle digitale transitie is, heeft de Europese Unie geleidelijk aan duidelijke en meetbare engagementen geformuleerd.

De Europese verklaring over vrouwen in de digitale wereld, die tijdens de EU Digital Day in 2019 door 26 lidstaten, waaronder België, werd ondertekend, geeft structuur aan de participatie van vrouwen aan de digitale wereld op Europees niveau. In die verklaring is sprake van onder meer:

- het opzetten van nationale strategieën,
- het promoten van een positief beeld van vrouwen in de digitale wereld,
- het invoeren van een Europese dag voor meisjes en vrouwen in de ICT, en
- maatregelen tegen discriminatie op het werk en voor gelijkheid in besluitvormingsorganen.

De Belgische WiD-strategie van 2021 is de concrete uitvoering van die engagementen. Sinds 2021 heeft de EU haar doelstellingen aangescherpt en verduidelijkt, waarbij zij de nadruk legt op de dringende behoefte aan geschoolde arbeidskrachten die een voortdurend veranderende digitale economie kunnen ondersteunen en kunnen tegemoetkomen aan de toenemende behoefte aan cyberbeveiliging.

Om die ambities vorm te geven, zijn verschillende Europese instrumenten ontwikkeld:

- het Digitaal Kompas voor Europa,
- de routekaart voor Digitaal Europa 2030,
- het Digital Decade Policy Programme (DDPP), en
- het Women in Digital Scoreboard.

Die instrumenten stellen specifieke doelstellingen vast, meten de vooruitgang en integreren expliciet het genderaspect, waarbij de nadruk ligt op het verkleinen van de kloof op het gebied van digitale vaardigheden. Het project Connecting Women in Digital (WiDCON), dat in 2025 van start is gegaan, versterkt die dynamiek op Europees niveau door de participatie en opleiding van vrouwen in de digitale sector te bevorderen.

In maart 2025 heeft de Europese Commissie ook de *Roadmap for Women's Rights* gepresenteerd, waarin wordt bevestigd dat gelijkheid tussen vrouwen en mannen essentieel is voor welvaart en innovatie. De **WiD**-strategie sluit volledig aan bij de principes van die roadmap.

Door bij te dragen aan het stimuleren van **economisch empowerment van vrouwen en gelijke lonen** (principe 3), draagt die strategie rechtstreeks bij aan het verkleinen van de hardnekkige verschillen in digitale en technologische beroepen. Door de toegang van vrouwen tot digitale vaardigheden en ICT-loopbanen nog verder te faciliteren, ondersteunt de strategie ook het beginsel van **gelijke kansen op het werk en eerlijke arbeidsvoorwaarden** (principe 5). Door digitale technologie te integreren in onderwijstrajecten, van basisonderwijs tot voortgezet onderwijs, bevordert WiD **inclusief en kwalitatief hoogstaand onderwijs** (principe 6).

Door vrouwen meer zichtbaarheid en vertegenwoordiging te geven in de technologiesectoren draagt de strategie bij aan het streven naar **beleidsparticipatie en een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen** (principe 7), met name in besluitvormingsorganen die zich bezighouden met innovatie en digitale transformatie. Ten slotte versterkt de WiD-strategie, door te steunen op interferedele en intersectorale coördinatie, de totstandkoming van **doeltreffende institutionele mechanismen** (principe 8), een essentiële voorwaarde om de samenhang en duurzaamheid van de verbintenissen op het gebied van gendergelijkheid te waarborgen.

Hardnekkige uitdagingen

Ondanks die vooruitgang wijzen de bevindingen van de OESO op de enorme weg die nog moet worden afgelegd: als de huidige trends zich voortzetten, zou gendergelijkheid in digitale beroepen pas in 2110 worden bereikt, wat ver voorbij de deadlines ligt die zijn vastgesteld in Agenda 2030 en de Europese doelstellingen. Vandaag vertegenwoordigen vrouwen nog steeds slechts 11 tot 24 % van de ICT-specialisten in de OESO-landen. Dat is een ondervertegenwoordiging die gepaard gaat met hardnekkige loonverschillen, met name in opkomende sectoren zoals kunstmatige intelligentie, waar de concentratie van mannen in strategische functies nog groter is. Die situatie belemmert niet alleen gelijke kansen, maar ook de diversiteit die nodig is voor technologische innovatie.

Er zijn echter enkele positieve signalen die op verandering wijzen: in 2020 is het aantal vrouwelijke ICT-specialisten in de EU met 12 % gestegen, tegenover 4 % voor mannen, wat aangeeft dat gericht beleid en een grotere sensibilisering een meetbaar effect kunnen hebben op de evolutie van de vrouwelijke deelname aan de digitale sector.

Die bevindingen tonen aan dat de kloof tussen ambities en realiteit nog steeds groot is. Ze bevestigen de noodzaak om de Women in Digital-strategie voort te zetten en aan te scherpen, om de overgang naar een volledige participatie van vrouwen in de digitale wereld te versnellen. Dat engagement is niet alleen essentieel om de SDG's te halen en de Europese doelstellingen te verwezenlijken, maar ook om het concurrentievermogen van de Europese Unie te ondersteunen en een inclusieve en duurzame groei te garanderen.

In dit rapport, dat de resultaten van de WiD-strategie in 2025 belicht, hebben we onze partners aan het woord gelaten, de concrete acties van de FOD Economie voorgesteld en jonge vrouwen in de schijnwerpers gezet wier doorzettingsvermogen en motivatie een inspirerend voorbeeld zijn. Hun parcours toont aan dat elk meisje haar plaats kan vinden in de digitale wereld en ten volle kan bijdragen aan de ontwikkeling ervan. Samen vormen die getuigenissen en initiatieven de basis voor een positieve en inclusieve toekomst, waar de deelname van vrouwen aan de digitale wereld ten volle wordt erkend, gewaardeerd en opgenomen in de kern van de digitale transformatie.

AI in het hart van de samenleving

België heeft een bijzonder dynamisch en divers onderzoekslandschap, waar universiteiten, onderzoeksinstituten en gespecialiseerde centra actief bijdragen aan innovatie op het gebied van digitale en technologische ontwikkelingen. Die actoren spelen een essentiële rol als we willen begrijpen welke veranderingen de digitalisering met zich meebrengt, als we de uitdagingen op het gebied van inclusie in kaart willen brengen en gendergelijkheid in de sector willen bevorderen.

Enkele voorbeelden van actoren die betrokken zijn bij het onderzoek en de initiatieven in verband met de **Women in Digital-strategie (WiD)** zijn:

▶ Media Animation	▶ VUBULB
▶ IMEC	▶ Hogeschool Antwerpen
▶ Mediawijs	▶ UNamur
▶ WEWIS Vlaanderen	▶ ICHEC
▶ VLAIO	▶ ULiège
▶ Innoviris	▶ UGent
▶ KULeuven	▶ Artevelde Hogeschool

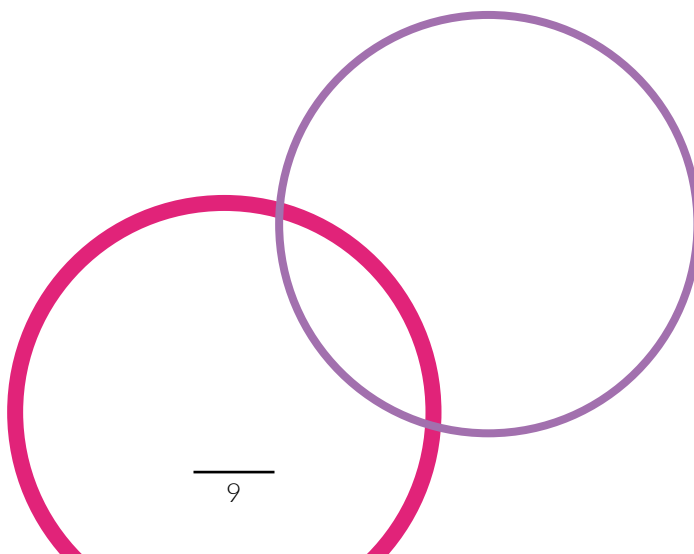
Die organisaties, die lid zijn van de WiD-werkgroep, voeren uiteenlopende werkzaamheden uit, gaande van sensibilisering en opleiding tot toegepast onderzoek naar de inclusie van vrouwen in de digitale sector en ICT.

In het licht van de recente en snelle ontwikkelingen op het gebied van AI belicht dit rapport twee expertisecentra die de implicaties van die technologieën analyseren. Ze begeleiden de betrokken actoren bij het **identificeren en beheren** van de **risico's voor bepaalde sociale groepen**, maar ook bij het **bevorderen van een verantwoord gebruik van AI**, het ondersteunen van innovatie en het aanmoedigen van praktijken die de maatschappelijke voordelen maximaliseren.

In het volgende hoofdstuk worden de acties van **FARI** (AI for the Common Good Institute) in verband met die strategie gedetailleerd beschreven, om concreet te illustreren hoe een instituut inclusie kan bevorderen, innovatie kan stimuleren en de participatie van vrouwen in de digitale en technologische sector kan versterken. Tegelijkertijd wordt het **Kenniscentrum Data & Society**, een onafhankelijk expertisecentrum voor de juridische, sociale en ethische aspecten van AI en datagestuurde toepassingen in Vlaanderen, voorgesteld omwille van zijn onderzoeks-, advies- en sensibiliseringswerk, alsook omwille van zijn praktische tools en methoden ter ondersteuning van verantwoorde innovatie die is afgestemd op de maatschappelijke uitdagingen.

Die twee voorbeelden illustreren de complementariteit tussen de Belgische actoren en het belang van een collaboratieve aanpak om niet alleen de doelstellingen van de WiD-strategie te bereiken, maar ook om:

- ▶ inclusie en gelijkheid in de digitale sector te bevorderen,
- ▶ verantwoorde AI te ontwikkelen,
- ▶ duurzame digitale transformatie op Europees niveau te ondersteunen, en
- ▶ innovatie en participatie van alle actoren in de technologiesector te vergroten.

FARI: Pionier van een inclusieve en verantwoorde Europese kunstmatige intelligentie

In het hart van Brussel werkt FARI – AI for the Common Good Institute aan een unieke visie op verantwoord en duurzaam onderzoek en innovatie: verklaarbare en betrouwbare kunstmatige intelligentie, open data en mensgerichte robotica ten dienste van het algemeen belang. FARI, een gezamenlijk initiatief van de Université libre de Bruxelles (ULB) en de Vrije Universiteit Brussel (VUB), steunt op tien interdisciplinaire onderzoeksgroepen om openbare bestuurders, burgers, nonprofitorganisaties en bedrijven te begeleiden. Het instituut helpt hen bij het aanpakken van zowel dagelijkse en lokale als langetermijnuitdagingen, zowel in België als in de rest van Europa.

Gendered Innovations ten dienste van de digitale inclusie

“Hoewel digitale technologie een steeds grotere plaats inneemt in ons dagelijks leven, blijven vrouwen in die sector sterk ondervertegenwoordigd. Volgens het laatste rapport van Digital Decade 2025 Country Reports is slechts 19 % van de ICT-experts in België vrouw. Bij FARI wordt die realiteit weerspiegeld in onze reflecties en praktijken. Wij juichen bovendien de rol van de FOD Economie en zijn engagement toe via de interfederale strategie Women in Digital (WiD), die bijdraagt tot het versterken van digitale inclusie en het bevorderen van de plaats van vrouwen in de digitale sector in België.

Het probleem van de genderongelijkheid is echter niet enkel een probleem van ondervertegenwoordiging. Genderongelijkheid gaat vaak gepaard met andere vormen van kwetsbaarheid die te maken hebben met isolement, bestaansonzekerheid, leeftijd of handicaps. Daarom werken we samen met verenigingen in het veld en bemiddelaars, met name via de Digitale Openbare Ruimtes, om iedereen toegang te geven tot digitale technologie en digitale infrastructuur.

De laatste barometer voor digitale inclusie van de Koning Boudewijnstichting (2024) herinnert ons aan de omvang van de uitdaging: bijna één op de twee Belgen tussen 16 en 74 jaar bevindt zich vandaag in een situatie van digitale kwetsbaarheid. Die realiteit treft vooral eenoudergezinnen, waar vrouwen oververtegenwoordigd zijn.

Om daarop een antwoord te bieden baseert FARI zich op het concept van Gendered Innovations, ontwikkeld door Londa Schiebinger (Stanford University), en structureert het zijn aanpak rond drie complementaire assen:

► **Fix the Numbers:** de aanwezigheid van vrouwen en ondervertegenwoordigde groepen in ons onderzoeks- en innovatieecosysteem versterken. Dat gebeurt met name door inclusieve evaluatiecriteria te hanteren bij de toekenning van beurzen, door evenementen voor het grote publiek te organiseren en door te zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen in onze activiteiten (ten minste 48 % vrouwen).

Alice DEMARET is AI Impact Advisor & Senior Project Manager bij de FARI Citizen Engagement Hub
Laurence RENAULT is Head of Finance & Strategic Operations en DEI Lead bij FARI

- **Fix the Institutions:** academische en operationele structuren hervormen om gelijkheid en inclusie te garanderen. We analyseren interne diversiteitsgegevens, bieden opleidingen aan over verantwoorde AI, ontwikkelen een DGI-kader (diversiteit, gelijkheid en inclusiviteit) dat aansluit bij de Europese normen en versterken onze partnerschappen met universiteiten, met name het Gender- en Diversiteitsnetwerk van de ULB, overheden en verenigingen.
- **Fix the Knowledge:** gelijkheid, diversiteit en inclusie integreren in de wetenschappelijke productie. Dat betekent dat we DGI-criteria introduceren bij de selectie van projecten, kritisch onderzoek naar algoritmische vooroordelen en genderkwesties ondersteunen en opleidingsmodules zoals AI & Feminism binnen FARI ontwikkelen.

Van de theorie naar de praktijk: concrete projecten voor het algemeen belang

FARI beperkt zich niet tot de theoretische benadering: het instituut past de theorie praktisch toe in zijn projecten en creëert interdisciplinaire dialoogruimtes die ontstaan voor sociaal-technische uitdagingen.

De concrete initiatieven van de FARI Citizen Engagement Hub zijn daarvan een illustratie, met name via het programma voor digitale inclusie. Of het nu gaat om het ALGOLIT-project, de conferentiecycli Data & the City of het ondersteunen van lokale wetenschappelijke burgerinitiatieven, die acties tonen aan dat er een andere weg mogelijk is, namelijk die van een kunstmatige intelligentie, die gezamenlijk door zowel wetenschappers als het maatschappelijk middenveld wordt ontwikkeld, ten dienste van sociale innovatie en algemeen welzijn.

Het ALGOLIT-project bijvoorbeeld heeft tot doel om de algoritmische transparantie te vergroten. Het reikt digitale bemiddelaars en mensenrechtenverdedigers instrumenten aan om burgers, die zich vaak weinig bewust zijn van het gebruik van algoritmen in hun dagelijks leven, meer inzicht te geven en hen in staat te stellen om hun recht op transparantie te doen gelden.

Van Brussel tot Europa: de weg banen voor verantwoorde AI

De ervaring van FARI toont aan dat er een specifiek Europees pad naar kunstmatige intelligentie bestaat: een pad dat geënt is op lokale participatiemethoden, die op Europese schaal en daarbuiten kunnen worden uitgerold. Door nauw samen te werken met overheidsbesturen, verenigingen en het maatschappelijk middenveld draagt FARI bij aan de ontwikkeling van interdisciplinaire onderzoeks- en samenwerkingskaders ten dienste van het algemeen welzijn. Haar activiteiten zijn niet gericht op het reproduceren van dominante modellen, maar focussen eerder op datgene wat Europa zo uniek maakt: democratische verankering en strenge ethische eisen. Een model dat vanuit Brussel uitstraalt naar heel Europa en een nieuw paradigma biedt voor verantwoorde AI.

Die aanpak bewijst dat inclusie niet zomaar kan worden afgedwongen: ze komt tot stand dankzij geduldige samenwerking en concrete acties. Het opleiden, behouden en bevorderen van vrouwen in de digitale sector kan niet zonder een voortdurende dialoog en een kader van vertrouwen tussen onderzoek, instellingen en het maatschappelijk middenveld.

Door diversiteit en gelijkheid centraal te stellen in haar werkzaamheden, wil FARI niet alleen jonge vrouwen inspireren om in de digitale sector te gaan werken, maar ook aantonen dat Europees onderzoek juist innovatief kan zijn omdat het de gender- en gelijkheidsproblematiek integreert.”

Het Kenniscentrum Data & Maatschappij, een kenniscentrum op het kruispunt van onderzoek, beleid en samenleving

“In Vlaanderen speelt het **Kenniscentrum Data & Maatschappij**¹ een sleutelrol in het vertalen van complexe ethische en juridische kaders. Het centrum vertrekt vanuit een duidelijke visie: Vlaamse actoren die innoveren met AI moeten beschikken over **pragmatische kennis en tools** om op een verantwoorde manier te innoveren. De belangrijkste missie van het centrum is dan ook om spitstechnologisch werk om te zetten in **tools en gidsen die rechtstreeks bruikbaar zijn** voor kmo's en bedrijven.

Het centrum is een samenwerkingsverband tussen de **VUB**, de **KU Leuven** en de **UGent** en fungeert als een **onafhankelijke hub** die de expertise bundelt van de academische wereld, de overheid en het middenveld. Via onderzoek, adviezen en bewustmaking ondersteunt het centrum beleidsmakers, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij hun processen om **op verantwoorde wijze te innoveren met AI en data**.

Naar een inclusieve en verantwoorde datagedreven innovatie

Het centrum gaat uit van de vaststelling dat veel wetgevende en ethische kaders **door experts** worden opgesteld **voor een publiek van experts**. Het is echter van mening dat **iedereen die met AI te maken heeft over een minimum aan kennis moet beschikken** om te kunnen innoveren of met die technologieën te kunnen omgaan. Daartoe ontwikkelt het centrum **tools**, zoals de **GenAI Blind Spots Cards**, waarmee iedereen op een toegankelijke manier kan meedenken over de juridische en ethische aspecten van AI.

Net zoals genderongelijkheid en digitale kwetsbaarheid bepalend zijn voor de toegang tot technologie, benadrukt het centrum dat **verantwoord beheer van gegevens en AI meer vereist dan alleen technische oplossingen**. Het vereist onder meer een brede maatschappelijke dialoog, aandacht voor diversiteit en het betrekken van **ondervertegenwoordigde stemmen** bij de besluitvorming.

Van theorie naar praktijk: concrete ondersteuning en tools

Het centrum beperkt zich niet tot theoretische reflectie, maar vertaalt zijn kennis in **praktische oplossingen**. Het ontwikkelt **richtsnoeren, toolkits en opleidingen** om organisaties te helpen AI en data op een ethische en legale manier te implementeren.

Voorbeelden van die tools zijn:

- ▶ **De EU AI Act in 6 stappen**
- ▶ **GenAI Blind Spots**
- ▶ **ALLY: jouw strategie voor verantwoorde AI**
- ▶ **Trustworthy AI Planner**
- ▶ ...

De meeste van die tools zijn geschikt voor verschillende doelgroepen: overheden, kmo's of middenveldorganisaties kunnen ze gebruiken voor hun projecten. Tegelijkertijd biedt het centrum **toegankelijke explainers** aan, zogenaamde **brAIinfoods**, fiches van één pagina die een concept of een vereiste voorstellen aan een niet-deskundig publiek.

¹ <https://data-en-maatschappij.ai/over-ons>

Vlaanderen en Europa: een kader voor duurzame AI

*De activiteiten van het centrum reiken verder dan Vlaanderen. Door actief deel te nemen aan Europese projecten en beleidsontwikkeling draagt het bij aan de ontwikkeling van een **specifiek Europees model voor verantwoorde AI**, gebaseerd op ethische principes, democratische waarden en maatschappelijke participatie.*

*Zo helpt het centrum beleidsmakers om Europese regelgeving, zoals de **AI Act**, in de praktijk om te zetten en werkt het samen met academische en maatschappelijke partners om innovatieve en maatschappelijk gedragen toepassingen te ontwikkelen.*

Een toekomst gebaseerd op vertrouwen en samenwerking

*De kernboodschap van het Kenniscentrum Data & Maatschappij is duidelijk: wanneer iedereen zich bewust is van de **ethische en juridische uitdagingen** en over **de tijd en de middelen** beschikt om vanuit zijn of haar rol bij te dragen aan verantwoorde innovatie, wordt het mogelijk om AI-toepassingen te creëren die **daadwerkelijk bijdragen aan de gedeelde waarden van de samenleving**.”*

ACTIES UITGEVOERD DOOR DE FOD ECONOMIE

Werkgroep Women in Digital

In 2025 verwelkomde de **nationale, intersectorale werkgroep Women in Digital (WiD)** een resem nieuwe leden uit uiteenlopende sectoren zoals het middenveld, het onderwijs, de academische wereld en het bedrijfsleven.

In 2025 kwam de groep drie keer samen. Tijdens de vergaderingen stelden zowel nieuwe als bestaande leden hun initiatieven voor en deelden ze hun goede praktijken.

De leden werden ook geraadpleegd over een mogelijke verlenging en uitbreiding van de strategie **Women in Digital**. Die bevraging heeft geleid tot een sterk engagement: de leden gaven hun visie op de toekomst van de strategie en reikten verbeteringspunten aan. Hun inbreng vormt een belangrijke sleutel voor de voorstellen die de strategie zullen sturen en die de verwezenlijking van de doelstellingen van het **digitaal decennium 2030** moeten ondersteunen.

Projectoproep 2025

Zoals elk jaar sinds 2022 lanceerde de FOD Economie in 2025 een **projectoproep** over digitale inclusie. Door de korte termijnen die voortvloeien uit de late goedkeuring van het budget voor 2025, kan de FOD Economie dit jaar niet garanderen dat de volledige procedure wordt afgerond, maar er zal alles aan worden gedaan om de nodige maatregelen te treffen.

Onder voorbehoud bedraagt het beschikbare budget dit jaar **1.148.000 euro**; de subsidie per project ligt tussen minimaal 80.000 euro en maximaal 200.000 euro.

De oproep is opgebouwd rond **drie thema's** die nieuwe initiatieven moeten aanwakkeren om digitale inclusie te bevorderen:

1. omarming van digitale technologieën
2. digitale toegankelijkheid en inclusieve dienstverlening
3. Women in Digital

Dat derde thema streeft ernaar om de inclusie van vrouwen in de Belgische ICT-sector te stimuleren en/of de participatie van vrouwen in digitale beroepen te versterken. De oproep moedigt bedrijven en organisaties aan om gendersensitief humanresourcesbeleid te ontwikkelen. De geselecteerde projecten dragen bij aan de uitvoering van de strategie Women in Digital, in het bijzonder aan twee doelstellingen:

- de integratie van alle vrouwen op de digitale arbeidsmarkt en/of in de digitale sector bevorderen, en
- het behoud van vrouwen in de digitale sector ondersteunen.

De laureaten en hun projecten worden in januari 2026 bekendgemaakt, de projecten worden in de loop van datzelfde jaar uitgevoerd.

KPI

Update van de Key Performance Indicators van de strategie Women in Digital

De implementatie van Key Performance Indicators (KPI's) dient om de voortgang van de doelstellingen binnen de strategie Women in Digital (WiD) te volgen.

Van de acht KPI's die in 2024 werden vastgelegd, konden er vijf in 2025 worden geüpdatet:

- het percentage vrouwen – en mannen – dat een ICT-diploma heeft behaald aan universiteiten en hogescholen in België
- het jaarlijkse percentage vrouwen – en mannen – dat wordt tewerkgesteld in de digitale sector in België
- het percentage vrouwen – en mannen – dat een ICT-job uitoefent in België
- het percentage vrouwen – en mannen – dat een activiteit in de digitale sector registreert bij de KBO
- het percentage laaggeschoolde vrouwen – en mannen – in België dat nog nooit het internet heeft gebruikt

Tegelijk werd de maatstaf betreffende diploma's uitgebreid met een nieuwe indicator over het percentage vrouwen – en mannen – dat een **STEM-diploma** behaalde aan een universiteit of hogeschool in België, als aanvulling op de bestaande indicator betreffende **ICT-diploma's**.

Voor die nieuwe indicator worden STEM-diploma's als volgt gedefinieerd: niveaus 5, 6, 7 en 8 van de ISCED-nomenclatuur (International Standard Classification of Education), en studierichtingen 05 (natuurwetenschappen, wiskunde en statistiek), 06 (informatie- en communicatietechnologie – ICT) en 07 (engineering, industrie en bouwnijverheid).

Ten slotte werden er vier aanvullende indicatoren toegevoegd om de digitale kloof beter te vatten via het gebruik van essentiële diensten. Ze hebben betrekking op e-commerce, e-gezondheid, e-bankieren en e-overheid.

Alle KPI's, met methodologische toelichtingen, zijn beschikbaar op de pagina over de strategie Women in Digital van de FOD Economie:

[Women in Digital: meer vrouwen in digitale sector | FOD Economie](#)

International Girls in ICT 2025

Sinds 2021 neemt de FOD Economie elk jaar deel aan de **Internationale Girls in ICT Day**, die op de vierde donderdag van april wordt georganiseerd. Die dag is bedoeld om vrouwen in STEM en ICT in de kijker te zetten. Op 24 april 2025 organiseerde de FOD Economie in de voormiddag een reeks ontmoetingen rond digitalisering, talentontwikkeling en onderwijs over artificiële intelligentie. De dag onderstreepte de uitdagingen rond de inclusie van vrouwen in ICT en STEM. De voorzitter van de FOD Economie, **Séverine Waterbley**, beet de spits af met een oproep tot actie: vrouwen zijn nog steeds amper vertegenwoordigd in de sector in België en debatten moeten worden omgezet in concrete acties om stereotypen te doorbreken en de deelname van vrouwen te stimuleren.

Vanessa Matz

Twee federale ministers gaven mee vorm aan de ochtend: **David Clarinval**, minister van Economie, en **Vanessa Matz**, minister bevoegd voor Digitalisering. De sessie werd ingeleid door David Clarinval en afgesloten door Vanessa Matz. De minister van Economie herinnerde eraan dat de digitale transitie een strategische uitdaging vormt voor de economie en de arbeidsmarkt, en dat de lage vertegenwoordiging van vrouwen in de sector een collectief falen is. Hij benadrukte dat er op twee niveaus actie moet worden ondernomen:

- ▶ de vrouwelijke tewerkstellingsgraad verhogen
- ▶ investeren in toekomstgerichte sectoren

Meer vrouwen opleiden zou helpen om het tekort op de arbeidsmarkt aan te pakken en de prestaties en de veerkracht van de Belgische economie te versterken.

Vanessa Matz wees op het te lage aantal vrouwen in IT-beroepen en het daaruit voortvloeiende verlies aan talent en creativiteit. Ze bevestigde opnieuw haar steun aan de strategie **Women in Digital**, en benadrukte hoe belangrijk het is om meisjes reeds op jonge leeftijd warm te maken voor digitale domeinen, om levenslang leren te ondersteunen, vrouwelijke leiders naar waarde te schatten en vrouwelijk leiderschap te normaliseren. Ze herinnerde er ook aan dat de digitale ruimte inclusief moet zijn en dat vooroordelen en onaanvaardbaar gedrag actief moeten worden aangepakt.

Vervolgens werd een video vertoond die door het kabinet van de minister-president van de Vlaamse Regering was bezorgd, waarin de initiatieven in Vlaanderen en de politieke steun voor dat thema werden belicht.

Ook verschillende sectoren en instellingen waren vertegenwoordigd, waaronder de Europese Commissie. **Renate Nikolay**, Deputy Director-General for Communications Networks, Content and Technology, nam het woord om de Europese context te schetsen en het belang van het **Women in Digital**-initiatief te onderstrepen.

Ze benadrukte dat het digitale domein vandaag een centrale pijler is van de economie en de samenleving, en dat digitale vaardigheden op alle niveaus essentieel zijn: basiscompetenties die in bijna alle beroepen nodig zijn, alsook geavanceerde competenties voor bepaalde gespecialiseerde beroepen.

David Clarinval - Renate Nikolay - Séverine Waterbley

Renate Nikolay stond stil bij het belang van **universele en rechtvaardige inclusie**: niemand mag achterblijven en de toegang tot technologie moet voor iedereen gegarandeerd zijn. Ze legde de nadruk op de aanhoudende genderkloof, die ze bestempelde als een echte economische uitdaging: de tewerkstelling van vrouwen in de IT-sector verhogen is een drijfveer voor de groei van de Europese Unie en versterkt de innovatie en economische veerkracht.

Ze wees er ook op dat veel vrouwen de sector nog tijdens hun loopbaan verlaten, vaak door de loonkloof, de moeilijke balans tussen werk- en privéleven, en hardnekkige stereotypen. Om dat te verhelpen, is het noodzakelijk om de maatschappelijke normen in vraag te stellen, flexibele arbeidsvoorwaarden te hanteren en actief te strijden tegen gendervooroordelen.

Tot slot ging ze in op de cruciale rol van **artificiële intelligentie** en herinnerde ze eraan dat AI de vooroordelen en ongelijkheden in de maatschappij weerspiegelt. Als die technologieën worden ontwikkeld door een beperkte of niet-representatieve groep, dreigen ze die ongelijkheden te versterken. Diversiteit garanderen in de ontwikkeling van AI is een strategische noodzaak om vooroordelen te beperken, doeltreffender te innoveren en ervoor te zorgen dat de voordelen van digitalisering iedereen ten goede komen.

In de academische wereld benadrukte **Jan Ardies** (AP Hogeschool Antwerpen) de nood om de sociale perceptie van beroepen te herdenken, zodat ze niet langer als uitsluitend mannelijk of vrouwelijk worden gezien, door de interesse van jonge meisjes al vroeg te prikkelen en zorgvuldig om te gaan met taalgebruik en beelden in het STEM-onderwijs.

Claire Deventer (ICHEC) herinnerde er op haar beurt aan dat onderwijs in AI een belangrijke hefboom is om gelijkheid te bevorderen, door bestaande vooroordelen en stereotypen te corrigeren. Ze benoemde verschillende drempels voor het gebruik van AI door vrouwen:

- ▶ het gebrek aan kennis over de mogelijkheden,
- ▶ het gebrek aan zelfvertrouwen, en
- ▶ ethische vragen.

Onderwijs lijkt een oplossing te zijn om die moeilijkheden te verhelpen en een louter intuïtief, niet-kritisch gebruik te vermijden dat weinig oog heeft voor de ecologische impact van technologieën.

Daarna bracht een panelgesprek **Els Supply** (GO! Onderwijs), **Amandine Huntzinger**, **Monica De Jonghe** (VBOFEB), **Vickie Decocker** (Agoria) en **Christina Galouzis** (DigitalCity Brussels) samen, om digitale inclusie en de oriëntering van jongeren, en in het bijzonder meisjes, naar digitale en STEM-beroepen te bespreken, met nadruk op de essentiële verbanden tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Els Supply stelde de initiatieven van het GO! netwerk voor om levenslang leren te ontwikkelen, met oplossingen op maat van kinderen en volwassenen en met een gendersensitieve aanpak. **Vickie Decocker** benadrukte het belang van samenwerking met bedrijven zodat opleidingen aansluiten op de werkelijke behoeften van de markt.

Amandine Huntzinger wees op de paradox tussen de goede resultaten van meisjes op school en hun lage aanwezigheid in STEM-richtingen, en herinnerde aan de noodzaak van positieve oriëntering van jongs af aan, en van modernisering van didactische tools.

Monica De Jonghe herinnerde eraan dat stereotypen en het verouderde imago van sommige beroepen een hinderpaal vormen, en dat het essentieel is om bedrijven sterker te ondersteunen in hun inspanningen rond continue opleiding.

Het team van de FOD Economie en de sprekers

Christina Galouzis onderstreepte de nood om clichés over digitale beroepen te ontkrachten, opleidingen zichtbaarder en toegankelijker te maken en kmo's aan te moedigen om meer profielen uit het beroepsonderwijs aan te werven.

Tijdens het tweede deel van de ochtend werden Belgische initiatieven toegelicht die de ondervertegenwoordiging van vrouwen terugdringen.

Charlotte Belliard (School Makers) begeleidt leerkrachten en maakt leerlingen en ouders bewust van digitale vaardigheden en gendervooroordelen, waarbij tegelijk aandacht wordt besteed aan gelijke toegang tot materiaal.

Olivier Remels (Steamule) organiseert STEM-workshops om stereotypen te ontkrachten en het zelfvertrouwen van leerlingen, vooral meisjes, in technische en digitale studierichtingen te versterken.

Alenka Lecompte (Mediawijs) benadrukte het belang van digitale geletterdheid en online veiligheid. Ze wees op de kwetsbaarheid van meisjes voor gevaarlijke content en stereotypen die worden verspreid door de media en sociale netwerken. Ze pleitte voor collectieve actie op school en thuis.

De voormiddag werd afgesloten door **Jérôme Debrulle**, directeur-generaal van de Algemene Directie Economische Reglementering van de FOD Economie, die de hardnekkige obstakels voor vrouwen in ICT aanhaalde, het belang van het versterken van bestaande initiatieven onderstreepte en opriep tot samenwerking tussen alle spelers om de verandering te versnellen.

Deze dag bracht de deelnemers samen rond één gemeenschappelijk doel: de vertegenwoordiging van vrouwen in het digitale domein verhogen en een gecoördineerde aanpak bevorderen om de impact van de geleverde acties te vergroten.

Digit'all – Presentatie van WiD

In 2025 stond digitale inclusie centraal tijdens de **Digit'All Summit** op 19 juni in **Tour & Taxis**. De strategie Women in Digital werd er voorgesteld, gevolgd door een paneldiscussie met als titel "Understand the challenges and initiatives of digital inclusion in Wallonia and get a better understanding of how Digit'All can play a role for Wallonia".

Tijdens het gesprek kwamen de uitdagingen van digitale inclusie aan bod, zowel voor Wallonië als ruimer bekeken, met aandacht voor de drempels waarmee de diverse doelgroepen te maken krijgen.

Er werd extra nadruk gelegd op de deelname van vrouwen aan de digitale sector, die wordt beschouwd als een hefboom om die uitdagingen aan te pakken en een meer inclusieve en rechtvaardige digitale samenleving te bevorderen. De deelnemers deelden concrete initiatieven, goede praktijken en pistes voor samenwerking om de toegang tot digitale vaardigheden te vergroten en de instroom van vrouwen in STEM- en ICT-beroepen te stimuleren.

Presentatie van de strategie aan het ICHEC binnen het vak van Claire Deventer

De FOD Economie werd door docent Claire Deventer uitgenodigd om de strategie **Women in Digital (WiD)** te presenteren in de les **Consumentengedrag** voor studenten van het tweede bachelorjaar managementwetenschappen/handelsingenieur. Binnen dat vak voltooien de studenten een project **“Marketing for Good”**. Daarbij bedenken ze een marketingactie (hier in de vorm van een korte video) gebaseerd op de cursusconcepten en bedoeld om positieve, duurzame en maatschappelijk nuttige ideeën of gedrag te bevorderen.

Het thema van dit jaar is **“Genderstereotypen rond knelpuntberoepen doorbreken”**. De WiD-strategie dient als concrete illustratie, zodat studenten begrijpen hoe gestructureerde beleidsmaatregelen en initiatieven het gedrag en de percepties rond de inclusie van vrouwen in het digitale domein duurzaam kunnen beïnvloeden.

Die aanpak is bijzonder relevant in een academische context: ze helpt zowel om mannelijke als vrouwelijke studenten het belang te laten vatten van strategieën die praktijken en mentaliteiten op lange termijn kunnen veranderen. Dat is een bron van inspiratie voor studentes, die een concreet voorbeeld krijgen van succes in een sector waar ze traditioneel ondervertegenwoordigd zijn. Mannelijke studenten worden zich door die ervaring meer bewust van genderongelijkheid en de noodzaak om inclusieve professionele omgevingen te ondersteunen.

Door consumentengedrag te analyseren en een concrete marketingactie voor te stellen, leren de studenten om theoretische concepten toe te passen op echte maatschappelijke vraagstukken. Het gebruik van de WiD-strategie als case toont hoe overheidsbeleid en sectorinitiatieven stereotypen concreet kunnen ontmantelen, de deelname van vrouwen aan knelpuntberoepen kunnen stimuleren en, ruimer, duurzame economische en sociale ontwikkeling kunnen bevorderen.

Women in Digital Summit 14 november 2025

Op **14 november 2025** nam de FOD Economie deel aan het panel **“Initiatives for Change – Key Actions across Member States”**, georganiseerd in het kader van de **WiDCON Women in Digital Summit**. Dat event sluit aan op de wens van de Europese Commissie om strategische dialoog en samenwerking te bevorderen tussen beleidsmakers, leiders van de industrie en academici, om in te spelen op de stijgende vraag naar digitale vaardigheden en de competitiviteit en het strategische leiderschap van de EU in de verschillende lidstaten te ondersteunen.

Het panel was bedoeld om nationale en Europese initiatieven voor te stellen en uit te wisselen die het aantal ICT-specialisten vergroten, digitale carrières promoten en gendergelijkheid in de digitale sector bevorderen. Die gesprekken kaderen in de doelstellingen van de **Digital Decade**: over 20 miljoen ICT-specialisten beschikken tegen 2030 en de genderkloof dichten.

Tijdens zijn bijdrage heeft de FOD Economie de **strategie Women in Digital (WiD)** gepresenteerd en de concrete acties toegelicht die de participatie van vrouwen in het digitale domein ondersteunen in België. Het was een gelegenheid om goede praktijken te delen, het effect van gerichte beleidsmaatregelen te illustreren en lokale initiatieven te belichten die de genderkloof in ICT-beroepen helpen dichten.

Het panel benadrukte het belang van een gecoördineerde aanpak op Europees niveau om digitale talenten aan te trekken, op te leiden en te behouden, en de samenwerking tussen lidstaten, academische instellingen en industriële spelers te stimuleren. De uitwisseling van goede praktijken en ervaringen door de deelnemers moet de nationale strategieën verrijken en aanzetten tot nieuwe initiatieven voor een competitiever, inclusiever en veerkrachtiger digitaal Europa.

Deelname aan de jury van Technocité in het kader van de opleiding Girls Connect op 19 december 2025

Vanessa Mayné

Op **19 december 2025** zetelt de FOD Economie in de jury van het programma #GirlsConnect, gecoördineerd door **Vanessa Mayné** en aangeboden door **Technocité** in Bergen. Dat 100 % vrouwelijke coachingtraject richt zich op vrouwen die een carrièreswitch willen of hun project als ondernemer willen lanceren. Het is de bedoeling om hun vaardigheden in digitale tools en projectbeheer te versterken, binnen een flexibel, zorgzaam en inspirerend kader.

Het programma loopt van oktober tot december 2025, in Bergen en online. Het is gratis en toegankelijk zonder instapvereisten. Het omvat een hybride traject van drie maanden met negen praktische modules waarmee de deelnemers hun vaardigheden op hun eigen tempo kunnen verfijnen. Elke deelnemer wordt begeleid door twee coaches, die expertes zijn in digitale vaardigheden en *soft skills*.

Bezoeken aan creatieve en technologische locaties in Bergen en evenementen over vrouwelijk ondernemerschap en nieuwe technologieën vervolledigen het traject.

Het programma sluit af met de voorstelling van de projecten voor een jury, waar de FOD Economie zijn expertise zal inzetten om de initiatieven te beoordelen. De deelnemers krijgen bovendien prioritaire toegang tot de opleidingen van Technocité. Die deelname illustreert de betrokkenheid van de FOD Economie in de bevordering van digitale inclusie en de ondersteuning van vrouwelijk ondernemerschap.

Versterking van partnerschappen, zichtbaarheid en samenwerking met Europese en nationale partners

In 2025 werd het team dat bij de FOD Economie instaat voor de uitvoering van de WiD-strategie uitgenodigd voor tal van initiatieven van nationale en Europese partners, om de plaats van vrouwen in ICT en in de technologiesector in het algemeen te promoten. Dankzij die uitwisselingen was het mogelijk om ervaringen te delen, goede praktijken vast te leggen en de samenwerking tussen stakeholders die zich inzetten voor de inclusie van vrouwen in het digitale domein te versterken.

De brede belangstelling voor de Belgische strategie Women in Digital toont aan hoe relevant ze is en erkent het werk van de FOD Economie, zowel op nationaal als Europees vlak. Die appreciatie onderstreept het belang om de acties voor gendergelijkheid en de actieve participatie van vrouwen in de technologiesector voort te zetten en op te voeren.

Esteam Fest

ESTEAM² (Enhancing women and girls' competences in Entrepreneurship, Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics) is een initiatief van de **Europese Commissie** en het **European Innovation and SMEs Executive Agency (EISMEA)**, uitgevoerd in samenwerking met **Deloitte**, de **European Women Association** en **Vlajo**, om de competenties van vrouwen en meisjes in STEAM-domeinen en vrouwelijk ondernemerschap te versterken. Het programma is bedoeld om hun digitale en ondernemersvaardigheden te ontwikkelen en hen bewust te maken van de carrièremogelijkheden in die domeinen. Het moedigt de deelnemers tevens aan om meer zelfvertrouwen te ontwikkelen bij het gebruik van hun vaardigheden, en om professionele trajecten in STEAM te overwegen.

ESTEAM richt zich op meisjes van 9 tot 18 jaar via geselecteerde scholen en op vrouwen ouder dan 18 jaar die hun digitale en ondernemersvaardigheden willen aanscherpen. Eind 2024 had het programma al meer dan 4.400 deelnemers bereikt. Er werden achttien ESTEAM-festivals ("Fests") georganiseerd in twaalf landen, en de onlinegemeenschappen brachten deelnemers uit achttien landen samen, wat uitwisselingen, netwerken en het delen van kennis bevorderde. Het programma loopt vier jaar, van januari 2022 tot december 2025, en biedt doorlopend kansen voor leren, coaching en actieve participatie.

Naar aanleiding van een Belgische editie georganiseerd door **Deloitte**, kwamen op **13 februari 2025** vertegenwoordigers van ngo's, verenigingen, overheidsinstellingen en andere organisaties samen om samenwerkingsinitiatieven voor meisjes en vrouwen in STEAM te bespreken. Alle deelnemers hadden ervaring met de empowerment van meisjes en vrouwen in ondernemerschap, wetenschappen en technologie.

Het Fest moest alle deelnemers aanzetten om na te denken over hun rol in die empowerment, vertrekkend vanuit hun expertise. Het was de bedoeling om een collectieve strategie uit te stippen met nieuwe benaderingen die meisjes en vrouwen zouden helpen hun volledige potentieel te benutten. Die "**Nzymesessie**" gaf een originele toets aan het traditionele Fest, door de deelnemers, waaronder de FOD Economie, de rol te geven van impactversnellers: de uitgewisselde kennis, vaardigheden en informatie dragen bij tot de gezamenlijke ontwikkeling van collectieve strategieën waarmee meisjes en vrouwen hun potentieel ten volle kunnen waarmaken.

2 [ESTEAM Fests and Communities for girls and women \(europea.eu\)](https://europea.eu)

Best Practice Community for the Digital Decade's Accelerator

De FOD Economie is aangesloten bij de **Best Practice Community for the Digital Decade's Accelerator**, een platform van de Europese Commissie voor vertegenwoordigers van EU-lidstaten en geselecteerde experts. Het platform is bedoeld om ervaringen over gemeenschappelijke uitdagingen uit te wisselen en *best practices* te delen om samen vooruitgang te boeken richting de streefcijfers en doelstellingen van de *Digital Decade* tegen 2030.

De **Best Practice Accelerator (BPA)** beoogt zo de digitale cultuur te versterken en de ontwikkeling van ICT-vaardigheden te stimuleren in alle EU-lidstaten. *Best practices* worden gedefinieerd als succesvolle benaderingen, strategieën of acties die door de lidstaten worden uitgevoerd om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken, en die zich onderscheiden door hun relevantie, doeltreffendheid en potentiële reproduceerbaarheid.

Binnen dat kader werd de strategie **Women in Digital** erkend als een *best practice* en opgenomen in de Best Practice Accelerator. Die erkenning onderstreept niet alleen de relevantie en meerwaarde van de strategie op nationaal niveau, maar ook het potentieel om andere lidstaten van de Europese Unie te inspireren bij hun eigen initiatieven voor digitale inclusie en de promotie van vrouwen in ICT.

Belgisch-Luxemburgs-Duitse Kamer van Koophandel

De FOD Economie werd uitgenodigd op de conferentie *Women in Tech*, die op **25 maart 2025** werd georganiseerd door AHK debelux³ (**Belgisch-Luxemburgs-Duitse Kamer van Koophandel**). Belgische en Duitse ondernemers kwamen er samen rond thema's als energie, databeheer en gezondheid.

Het evenement bood de kans om de successen van vrouwelijke leiders te belichten, ervaringen te delen en hardnekkige obstakels zoals de toegang tot leidinggevende functies en innovatie, in het bijzonder voor vrouwen, te bespreken.

Ondernemers en startups uit beide landen konden ervaringen uitwisselen over hun traject, de moeilijkheden die ze ondervinden, maar ook over nuttige strategieën:

- ▶ zichtbaarheid,
- ▶ intersectorale samenwerking,
- ▶ het belang van durf in innovatie, en
- ▶ de nood aan structurele steun om onevenwicht te overwinnen.

Die uitwisselingen benadrukten ook het belang van netwerken, niet alleen als bron van coaching en financiering, maar ook als vertrouwensomgeving om veerkracht en ondernemerszin te versterken.

De belangrijkste inzichten van dat event zijn:

- ▶ het is cruciaal om het **financieringstekort voor vrouwen weg te werken**,
- ▶ **zelfvertrouwen** en **veerkracht** zijn onmisbare factoren voor succes, en
- ▶ **sterke netwerken** bevorderen innovatie.

3 <https://debelux.ahk.de/de>

Careers International – Top Women Tech

Careers International is een onderneming die gespecialiseerd is in het organiseren van rekruterings- en jobevenementen om getalenteerde mensen en werkgevers met elkaar in contact te brengen. Sinds de oprichting in 2004 vonden al meer dan 200 evenementen plaats met constructieve dialogen tussen professionals en bedrijven. Haar aanpak onderscheidt zich door interactieve en inclusieve formats die concrete kansen creëren, met name voor vrouwen in technologische sectoren, en die diversiteit en inclusie promoten.

Op 4 april 2025 woonde de FOD Economie de **Top Women Tech** bij in Brussel, georganiseerd door Careers International. Het event bracht vrouwen, instellingen en bedrijven samen om de uitdagingen en kansen voor vrouwen in de technologiesector te verkennen, waarbij ze concrete jobmogelijkheden voorgesteld kregen. De deelnemers deelden hun ervaringen, ontdekten nieuwe initiatieven en breidden hun professionele netwerk uit.

Dat soort initiatief toont het belang van publiek-private samenwerking om de inclusie van vrouwen in technologie te bevorderen en hun ontwikkeling in innovatie te ondersteunen.

Transforming STEM Education to Drive Europe's Competitiveness and Social Fairness

Op 30 april 2025 nam de FOD Economie deel aan de conferentie “**RoadSTEAMer 2025 Skills Summit**”, georganiseerd in Brussel door de **Lisbon Council**, in het kader van het project **RoadSTEAMer**, een consortium van 14 partners, gecoördineerd door de Lisbon Council en gefinancierd door de Europese Unie. Het doel is om een beleidsroadmap voor wetenschapsonderwijs uit te werken. De FOD Economie nam deel aan rondetafelgesprekken met Europese beleidsverantwoordelijken en experts in onderwijs en digitale vaardigheden.

Op het event benadrukte **Roxana Mînzatu**, uitvoerend vicevoorzitter van de Europese Commissie voor Sociale Rechten, Vaardigheden, Hoogwaardige Banen en Paraatheid, de strategische prioriteit van STEM-onderwijs voor de toekomst van Europa. Ze wees op de nood aan betere arbeidsomstandigheden voor leerkrachten om de negatieve trends in STEM-vaardigheden om te buigen, en ze kondigde gerichte financiering aan ter ondersteuning van het STEM-actieplan en de bredere EU-strategie voor competenties.

Het project **RoadSTEAMer**⁴ presenteerde een eerste versie van zijn STEAM-routekaart voor wetenschapsonderwijs binnen Horizon Europe. Die routekaart schetst een allesomvattende visie om STEAM-benaderingen (wetenschap en technologie gekoppeld aan kunsten en humane wetenschappen) te integreren in Europese onderwijsprogramma's en onderzoeksfinanciering. Er worden concrete aanbevelingen geformuleerd om creativiteit, kritisch denken en inclusie in het wetenschapsonderwijs in heel Europa te versterken. Er worden prioriteiten, kansen en werkpunten blootgelegd voor een robuuster STEAM-onderwijs.

Al die uitwisselingen benadrukten het belang van meerlagige samenwerking, de noodzaak om onderwijs af te stemmen op toekomstige behoeften en de rol van projecten zoals RoadSTEAMer om innovatieve, inclusieve en veerkrachtige onderwijssystemen uit te bouwen in Europa.

4 <https://www.road-steamer.eu/>

Towards Gender Inclusive Digital Policy

De conferentie “**Towards Gender Inclusive Digital Policy – AI and gender equality in the workplace**”, georganiseerd door de **Foundation for European Progressive Studies (FEPS)** met diverse Europese partners, vond plaats op **11 juni 2025 in Brussel**. Het doel was om te onderzoeken hoe een genderperspectief kan worden geïntegreerd in de ontwikkeling en toepassing van digitaal beleid, in het bijzonder wat betreft de ontwikkeling van artificiële intelligentie (AI).

Tijdens de plenaire sessies en workshops werd eraan herinnerd dat AI kansen biedt om de nauwkeurigheid en inclusiviteit van besluitvorming te verbeteren en om korter op de bal te spelen, in het bijzonder op het vlak van economisch beleid. De doeltreffendheid en rechtvaardigheid van AI-modellen hangen in grote mate af van de representativiteit en inclusiviteit bij hun ontwerp, uitvoering en toepassing. Het is dus essentieel om te zorgen voor diversiteit van de stakeholders en het doelpubliek, zodat AI-systemen de noden en perspectieven van iedereen weerspiegelen.

Gelijkheid tussen vrouwen en mannen mag niet worden gezien als een secundaire of latere stap in de ontwikkeling en uitrol van AI-systemen. Ze moet van in het begin worden geïntegreerd, net als de andere grote prioriteiten. Door de genderdynamiek expliciet aan te kaarten in alle fasen, van gegevensverzameling tot modelontwerp en beleidsimplementatie, kunnen de economische beleidsmakers ervoor zorgen dat die technologieën ongelijkheden voorkomen en vertekeningen in economische resultaten beperken.

WiD Summit en WiD Forum

Op basis van de initiatieven in het kader van de strategie Women in Digital is de FOD Economie nauw betrokken bij het Europese project WIDCON (Connecting Women in Digital), een tweejarig project dat de digitale inclusie van vrouwen in Europa moet versterken. Het project omvat de ontwikkeling van een **geactualiseerde WiD-index**, die meet in welke mate meisjes en vrouwen vertegenwoordigd zijn in het STEM-onderwijs en in de technologie en ICT-sectoren van alle EU-lidstaten, op basis van gemeenschappelijke parameters. De WiD-index biedt zo een vergelijkende evaluatie van de geboekte vooruitgang inzake digitale inclusie.

Parallel richtte de Europese Commissie een **Europees WiD-forum** op om lidstaten te ondersteunen in hun gemeenschappelijke doelen om de participatie van vrouwen in digitale rollen te verhogen. Het forum bevordert de uitwisseling van goede praktijken en stimuleert de samenwerking tussen lidstaten en stakeholders. Daarbij wordt het belang benadrukt van een gecoördineerde Europese strategie om de inclusie van vrouwen in technologie te promoten en hun ontwikkeling in innovatie te ondersteunen.

De FOD Economie is vertegenwoordigd in het Europese WiD-forum en neemt actief deel aan de activiteiten van WIDCON. Op 14 november 2025 neemt de FOD Economie deel aan een panel in het kader van de **WiD Summit** van WIDCON, waar Belgische initiatieven worden voorgesteld, waaronder de nationale strategie *Women in Digital* en de acties die daaruit voortvloeien.

Empowering Europe with digital and cybersecurity skills

Op 9 juli 2025 werd de FOD Economie uitgenodigd op de conferentie “**Empowering Europe with Digital and Cybersecurity Skills**”, die plaatsvond in Brussel en georganiseerd werd door het **Digital Skills & Jobs Platform** en de **Slovaakse Digital Coalition**, in samenwerking met verschillende Europese partners. De conferentie

- ▶ peilde naar de stand van zaken van digitale en cybersecurityvaardigheden in Europa,
- ▶ er werd besproken hoe de digitale weerbaarheid en competitiviteit kan worden verbeterd, en
- ▶ er werden gecoördineerde acties geformuleerd om de bestaande leemtes te dichten.

Een van de kernboodschappen was dat digitale vaardigheden vandaag even essentieel zijn als kunnen lezen of schrijven. Het huidige tempo van vooruitgang werd als te traag beoordeeld om aan de noden van de samenleving en de arbeidsmarkt te voldoen. De sprekers benadrukten het belang van een sterkere digitale vorming vanaf de lagere school, met bijzondere aandacht voor meisjes, om echte gelijke kansen te garanderen. Ook digitaal welzijn kwam naar voren, zowel wat verantwoord gebruik betreft als mentale en cognitieve aspecten. Verscheidene stemmen pleitten voor een **AI literacy framework** om het begrip en gebruik van artificiële intelligentie te ondersteunen.

Het eerste panel benadrukte het belang van meerlagige samenwerking op lokaal en Europees niveau en de nood aan meer ICT-studenten. Industrievertegenwoordigers wezen op de urgentie om te investeren in digitale vaardigheden, want mannen en vrouwen die ze onder de knie hebben, hebben een doorslaggevend voordeel. Het project “**Bring Digital Skills to All Citizens**” herinnerde eraan dat opgroeien met technologie geen garantie is op goede technologische skills. Generaties kunnen van elkaar leren, bijvoorbeeld via digitale programma’s voor senioren. *Reskilling* en *upskilling* doorheen de loopbaan zijn onmisbaar om sociale spanningen te vermijden en de fundamenteën van de democratie te vrijwaren.

Op Europees niveau werd gewezen op de nood aan betere coördinatie en regelmatige evaluaties om het beleid te sturen. Het onderwijs moet worden hertekend met het oog op toekomstige uitdagingen.

Cybersecurityvaardigheden kregen een prominente plaats in het debat. Hoewel ze deel uitmaken van digitale vaardigheden, vereisen ze een specifieke aanpak wat overheidsbeleid betreft. Overheden kunnen standaardisering en gemeenschappelijke definities overwegen om het begrip op EU-schaal te vergemakkelijken. Tot slot werd opgeroepen om meer te investeren in dat strategische domein, niet enkel om vaardigheden te ontwikkelen maar ook om talent in Europa te houden.

Voorstellen voor de strategie WiD 2026

De leden van de WiD-werkgroep werden gevraagd om aanbevelingen te formuleren met het oog op een eventuele verlenging en uitbreiding van de WiD-strategie voor de periode 2026-2030, zodat die opdracht gestoeld wordt op hun ervaringen en observaties in de praktijk. Tijdens de tweede bijeenkomst van de WiD-werkgroep hebben verschillende leden hun mening geuit over de stand van zaken van de integratie van meisjes en vrouwen in de digitale transitie en hun bijdrage aan de toekomstige evoluties in de digitale wereld.

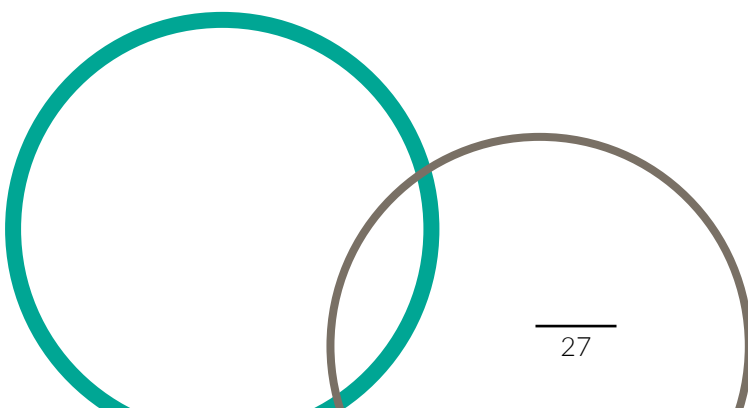
Andere leden bezorgden hun input schriftelijk.

In het kader van die raadpleging werden verschillende krachtlijnen vastgelegd om toekomstige acties te sturen en de doelstellingen van de *Digital Decade* zo goed mogelijk te bereiken. Het blijkt essentieel om digitale tools en artificiële intelligentie beter te integreren in de pedagogische doelstellingen. Jongeren moeten meer betrokken worden in en vertrouwd raken met de bedrijfswereeld door bezoeken, getuigenissen en workshops, en ouders moeten bewust worden gemaakt van de mogelijkheden die STEM-studies bieden aan meisjes. De integratie van vrouwen op de digitale arbeidsmarkt en in de verwante sectoren blijft een prioriteit, met nadruk op gelijke kansen wat betreft *upskilling* en *reskilling* (bijscholing en omscholing), evenals op de uitbouw van professionele netwerken voor de uitwisseling van ervaringen en expertise.

Nieuwe percepties creëren staat eveneens centraal, door de rol en verwezenlijkingen van vrouwen in de digitale transformatie naar waarde te schatten. Het actief inzetten van rolmodellen in onderwijs, opleiding, levenslang leren en media helpt om vooroordelen en stereotypen te doorbreken. Vooral niet-seksistisch taal- en beeldgebruik in de communicatie naar het brede publiek gebruiken helpt.

Levenslang leren moet worden gestimuleerd, met extra aandacht voor kwetsbare groepen, terwijl de integratie van AI in het beroeps- en dagelijks leven een mensgerichte en duurzame benadering vereist. Het is cruciaal om te bestuderen welke impact AI heeft op het mentaal welzijn en de ont-plooiing van jongeren, evenals de mogelijke versterking van genderstereotypen, en om de algorit-mekennis van burgers te vergroten zodat zij beter begrijpen hoe het werkt.

Tot slot wordt aanbevolen om monitoringsystemen op te zetten om de vooruitgang en trends te meten, in het bijzonder via statistieken op basis van gender, om de integratie van vrouwen in de digitale transitie te evalueren en gepaste maatregelen te nemen. Een gerichte sensibiliseringsaanpak voor kwetsbare doelgroepen, in samenwerking met organisaties die reeds met hen werken, is eveneens essentieel om de strategie doeltreffender te maken.

Stem van vrouwen in tech

Dit jaar kregen de vrouwen die op het terrein aantonen hoe digitalisering een hefboom kan worden voor positieve impact het woord. Twee inspirerende jonge vrouwen getuigen over hun traject: de ene koos voor het medische domein, de andere richtte haar werk op oplossingen voor het milieu. Beiden bewijzen dat technologische expertise perfect te combineren valt met maatschappelijk engagement.

Met hun ervaringen willen ze andere jonge vrouwen aanmoedigen om de stap te zetten naar een sector die soms als onbereikbaar of ontoegankelijk wordt beschouwd. Hun parcours herinnert eraan dat volharding en nieuwsgierigheid de sleutel zijn om een idee uit te bouwen tot een concreet en betekenisvol project.

Interview Diana Borcescu (Inmersiv)

Wat is uw professionele parcours en achtergrond? Was u voorbestemd om in tech te werken?

“Eigenlijk is Inmersiv mijn allereerste job. Ik studeerde grafisch onderzoek en digitale kunst aan de Brusselse Academie voor Schone Kunsten. Ik kon een beetje coderen, maar het was geen ingenieursopleiding. Wat me echt aantrok, was het digitale aspect. Ik heb veel gewerkt rond de relatie tussen zorgverlening en digitalisering, een domein dat me bijzonder boeide en dat ook op vrouwen een impact heeft, want zij werken vaak in zorgberoepen, zoals de statistieken aantonen.

Ongeveer in dezelfde periode leerde ik mijn medeoprichter kennen, ook een oud-student van de Academie voor Schone Kunsten. Hij werkte toen aan een documentaireproject over interactie tussen mensen en sociale robots, en in dat kader is onze samenwerking begonnen.

Hoe bent u op het idee gekomen om Inmersiv op te richten?

Inmersiv is ontstaan uit een documentaireproject over interactie tussen sociale robots en mensen in medische instellingen, bij eenzame of kwetsbare patiënten. We observeerden

hoe kleine humanoïde robots – zelfs eenvoudige modellen – spraak, motoriek en welzijn konden stimuleren en zo een niet-farmaceutisch alternatief boden voor traditionele zorg.

Die robots waren niet intelligent of autonoom. Ze werden op afstand bestuurd door een mens die hun interactie orkestreerde. Dat had een tastbaar effect op de patiënten en bleef ethisch, omdat de gebruikers wisten dat er een operator achter de robot zat.

De grootste uitdagingen voor het gebruik in ziekenhuizen en woonzorgcentra waren organisatorisch van aard. Er was tijd nodig om personeel op te leiden en de tools te integreren in de reeds drukke routines. Toch was er een duidelijk effect merkbaar wanneer ze goed werden gebruikt: de patiënten interageerden gemakkelijker, zonder sociale druk.

We wilden vervolgens een technologie aanbieden die dezelfde positieve effecten te weegbrengt, maar zonder de gebruiksbeperkingen van robots. Gedeeltelijk geïnspireerd door sciencefiction hebben we SAM gecreëerd, een immersief 4D-apparaat dat 360°-beelden, gericht geluid en ventilatie combineert, en dat ontworpen is om de zintuigen te prikkelen en het mentaal en cognitief welzijn te verbeteren.

In tegenstelling tot lege of gestandaardiseerde ruimtes die vaak worden aangeboden, personaliseert SAM elke ervaring en biedt het een veilige, immersieve en interactieve omgeving. De omgevingen worden afgestemd op de behoeften en emoties van elke gebruiker, om een zachte, ongedwongen therapie aan te bieden die farmaceutische interventies kan verminderen en een innovatieve behandeling aanreikt.

Wie levert de informatie aan SAM?

De informatie wordt hoofdzakelijk gehaald uit de intake van de patiënt, die in ziekenhuizen of woonzorgcentra reeds beschikbaar is (basisgegevens, pathologie, voorkeuren enz.). Die data worden vervolgens gedigitaliseerd en aangevuld met vijf eenvoudige vragen over de smaken en gewenste sfeer van de patiënt, om een gepersonaliseerde interface te creëren. Zo kan SAM bijvoorbeeld een kinderkamer of een rustgevende plek reconstrueren.

Het systeem combineert hardware en software. Op langere termijn is het de bedoeling om het systeem te doen evolueren zodat het meer informatie kan integreren en, bij een hoog aantal gebruikers, een geanonimiseerde databank kan opbouwen om profielen te bepalen en zelfs voorspellende tools te ontwikkelen.

Omdat we gestart zijn in de medische wereld, konden we een zeer strikt kader bouwen rond veiligheid en gegevensbescherming. Diezelfde vereiste passen we toe in de andere domeinen waar de technologie kan worden ingezet. Uiteindelijk willen we dat SAM een alledaagse technologie wordt, even natuurlijk en toegankelijk als televisie vandaag.

Vrouwen kiezen vaak voor technologie wanneer die zinvol is of een positieve maatschappelijke impact heeft. Heeft dat bij u ook een rol gespeeld?

Ja, absoluut. Voor mij hangt technologie in de eerste plaats af van de persoon die ze creëert en van de samenleving die ze weerspiegelt. Er zit altijd een intentie in, een wereldbeeld.

Wat mij motiveerde, was de mogelijkheid om technologie een betekenisvolle rol te geven, en ze eenvoudigweg te gebruiken als hefboom voor empathie, welzijn en hulp aan anderen. Inmersiv is uit die wil geboren: een gebruiksvriendelijke technologie creëren die verbinding, stimulatie en ondersteuning bevordert, en die kan begeleiden zonder te oordelen, zonder dwang, met respect voor waarheid en menselijke emoties.

Studies tonen dat meisjes rond hun veertiende vertrouwen verliezen in hun capaciteiten, met name in hun talent voor STEM en ICT. Wat heeft u geholpen om dat tegen te gaan?

Ik heb een jongere zus van dezelfde leeftijd en ik heb dat van dichtbij vastgesteld. Ik hoop dat mijn parcours haar kan inspireren en die perceptie mee kan veranderen.

Wat me geholpen heeft, is afstand nemen: me een beetje losmaken van mezelf en tegen mezelf zeggen dat ik aan iets werk dat groter is dan mezelf en dat mijn vrouw-zijn overstijgt. Ik dacht dat ik zo'n project niet tijdens mijn leven zou meemaken, maar de passie nam het over. Een technologie creëren die mensen kan helpen, dat motiveerde me enorm en heeft me aangezet om de sprong te wagen.

Ik heb ook geleerd om het imposter syndrome (oplichterssyndroom) opzij te zetten. Ik bleef herhalen dat ik mijn best deed, dat ik in mijn project geloofde en dat mijn ideeën door anderen werden gedeeld. Tot nu toe loopt het goed en ik heb geen reden om te denken dat dat niet zo zal blijven.

Bent u op moeilijkheden gebotst als vrouw in de techsector?

Ja, ik ben geconfronteerd geweest met vooroordelen en soms met seksistisch gedrag. Ik heb mijn stijl moeten aanpassen om te tonen dat ik wist waarover ik sprak. Maar doorheen de tijd heb ik één ding geleerd: ik mag mezelf zijn, want ik doe mijn werk en ik doe het goed – en dat geeft uiteindelijk de doorslag.

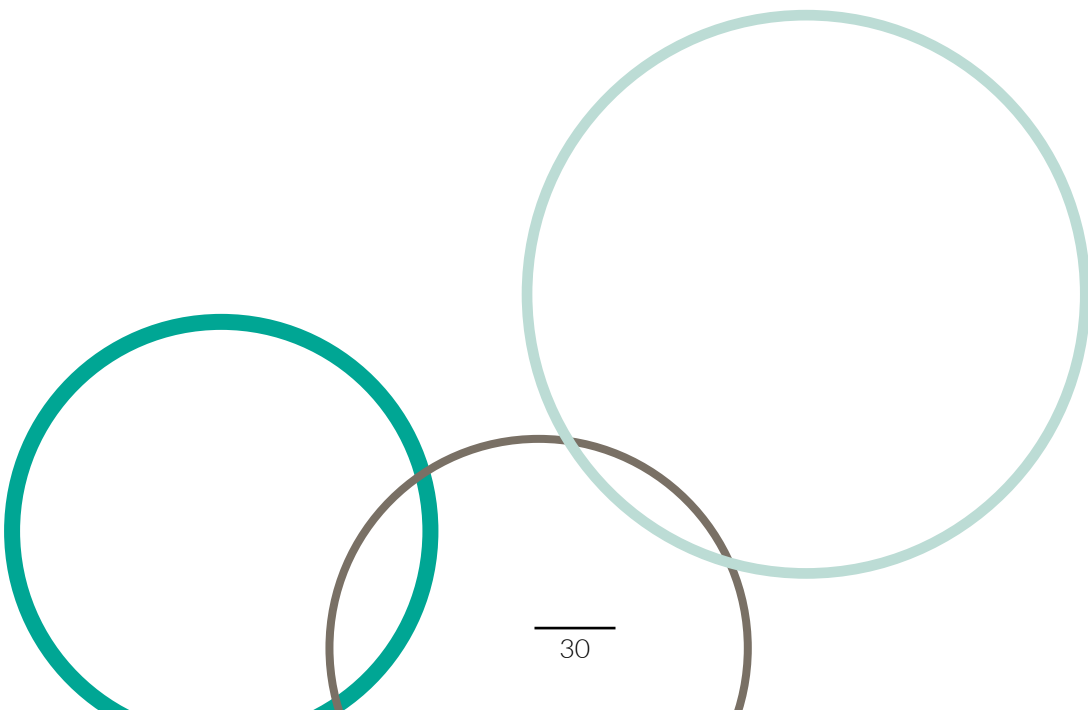
Wat investeringen betreft, heb ik gemerkt dat mannelijke of gemengde teams vaker financiering krijgen dan uitsluitend vrouwelijke teams, wat trouwens door tal van studies wordt bevestigd. Ik heb al terughoudende investeerders ontmoet. Omdat we een gemengd team zijn, weet ik niet of het kwam doordat ik een vrouw ben. Maar ik zeg ook tegen mezelf: als iemand om die reden niet met mij wil samenwerken, dan geeft dat mij een keuze. Dan werk ik gewoon niet samen met die persoon. En ik ben ervan overtuigd dat dat op de lange termijn positief is voor mijn project.

Wat drijft u?

Ik doe mijn best en dat volstaat. Ik geloof in de ideeën van het bedrijf, in de strategie die we uitstippelen, in mijn team en in mezelf. Ik weet dat ik doe wat nodig is, en daardoor ben ik niet bang.

Als ik mag meehelpen bouwen aan de wereld van morgen, dan aarzel ik geen moment.”

www.inmersiv.com

Interview Adélaïde Biebuyck Medeoprichtster van Greenzy

Kunt u zich kort voorstellen en ons iets vertellen over uw parcours?

"Ik heet Adélaïde. Ik ben begonnen aan studies burgerlijk ingenieur, elektromechanica. Tijdens mijn studies kreeg ik de kans om samen met twee andere ingenieurs een startupproject op te zetten. In 2019 hebben we zelf een composteersysteem ontwikkeld voor particulieren en bedrijven, onder meer voor op kantoor. Dat heeft ons meerdere jaren gekost aan onderzoek en ontwikkeling, toepassing, testen en voorverkoop van het product. Vandaag zitten we in de productiefase. Dat project is ontstaan doordat we tijdens onze studies die kans aangeboden kregen en omdat we echt iets wilden creëren met een positieve impact op het milieu, waarbij we onze technologische vaardigheden konden aanspreken. Die combinatie heeft ons vanaf het begin gemotiveerd om het project te lanceren. Vandaag zijn we met twee personen die het project hebben voortgezet.

Had u al het idee om ondernemer te worden, of was het vooral de gelegenheid die zich aanbood?

Nee, ik had op dat moment geen specifiek plan om een bedrijf op te richten. Het was echt een kans die we hebben gegrepen, die ons erg beviel en ons vervolgens zin gaf om door te gaan.

Men zegt vaak dat vrouwen meer aangetrokken worden door wetenschappen of digitalisering wanneer er een collectief doel is. Was dat ook bij u het geval?

Voor mijn keuze om burgerlijk ingenieur te studeren, niet echt. Dat had vooral te maken met het feit dat ik goed was in wiskunde en wetenschappen, en dat die vakken mij altijd al sterk interesseerden. Het was eerder intellectuele nieuwsgierigheid die me in die studie aantrok, dan de zoektocht naar een rechtstreekse impact. Voor het Greenzyproject was het daarentegen wel duidelijk de milieuimpact die ons motiveerde. Werken aan iets met betekenis is enorm motiverend. Dat is wat ons vandaag nog altijd drijft.

Bent u op hindernissen gebotst in uw parcours, tijdens uw studies of bij de lancering van Greenzy?

Toen ik voor de studie van burgerlijk ingenieur koos, besepte ik helemaal niet hoe groot de genderkloof was. Pas toen ik in de aula van de polytechnische faculteit zat, werd ik me ervan bewust dat ik een van de weinige vrouwen was. Dat werd nog duidelijker tijdens de groepswerken. Een volledig trimester lang was ik het enige meisje in een groep van veertig personen. We werkten altijd samen, in dezelfde zaal, en dat was niet gemakkelijk.

Had u het gevoel dat u strategieën moest gebruiken om u te laten gelden in een erg mannelijke omgeving?

Ik ben niet op mijn mond gevallen, dat zit wel in mijn aard. Maar toch was ik geschokt toen ik daar aankwam. Ik was omringd door jongens die behoorlijk onvolwassen waren, niet bijzonder empathisch, en niet geneigd om mij een plaats te geven. Ik moet toegeven dat ik dat trimester veel heb moeten ondergaan. Ik verloor enorm veel zelfvertrouwen, wat me niet snel overkomt. Pas toen ik alleen begon te studeren voor mijn examens, merkte ik dat ik de vaardigheden wel had en dat mijn plaats verdiend was. Maar op het moment zelf was het zwaar. Als ik bijvoorbeeld een vraag stelde, lachten ze mij uit door te zeggen dat het een domme vraag was. Het was voor hen gemakkelijker om mij aan te vallen, omdat ik de enige vrouw was, dan elkaar aan te pakken. Sommigen beseften dat het niet oké was, maar kozen ervoor om het 'alfamannetje' van de groep te volgen in plaats van het voor mij op te nemen.

Niet iedereen was kwaadwillig, maar niemand verzette zich echt tegen die dynamiek. Daarna heb ik er de voorkeur aan gegeven om in gemengde groepen te werken, omdat ik ervan overtuigd ben dat ik in die omstandigheden minder zou moeten incasseren.

En bent u dat soort situaties later, in de professionele context met Greenzy, opnieuw tegengekomen?

Ja, maar in een andere vorm. Ik ben een vrouw, jong, ingenieur, en dat heeft altijd een invloed op hoe men mij percipieert. Dat werd vooral duidelijk toen we financiering moesten zoeken. Uiteindelijk heeft het feit dat ik ingenieur ben mij soms geholpen, omdat dat mensen geruststelde over het technologische aspect van het product. Maar dat is best absurd: het is niet omdat ik ingenieur ben dat mijn product van goede kwaliteit is. Het product zou voor zich moeten spreken. Eén keer, bij een kredietaanvraag, vroeg men mij zonder verpinken of ik van plan was om zwanger te worden. Ik heb geantwoord dat, zelfs als dat zo was, het bedrijf niet zwanger zou zijn. Het feit dat dit project gedragen werd door twee jonge vrouwen, hielp niet altijd. En ik ben me er heel goed van bewust dat er andere vormen van uitsluiting bestaan die anderen daarbovenop ervaren.

Denkt u dat mindsets evolueren?

Ja en neen. Bij de oudere generatie is het vaak erger, maar ook bij jongeren is het niet vanzelfsprekend. Het probleem is ook cultureel: het is nog niet voor iedereen vanzelfsprekend dat een vrouw een even goede ingenieur kan zijn als een man. Toen ik aan mijn studies begon, maakte iemand in mijn omgeving zich zorgen en zei: "Maar loop je dan niet het risico dat je niet voor je kinderen kunt zorgen als je ingenieur bent?" Ook vandaag merk ik nog dat meisjes anders behandeld worden. Als het over een technisch onderwerp gaat, verwijst men spontaan naar een jongen in de familie eerder dan naar de meisjes, wat het zelfbeeld van die meisjes beïnvloedt. Wat ontbreekt, zijn zichtbare rolmodellen. Toen we Greenzy lanceerden, werd ons vaak gevraagd wie ons had geïnspireerd, en het was niet gemakkelijk om vrouwenamen te vinden. Gelukkig ontmoet ik nu, door in dit milieu te werken, steeds meer inspirerende vrouwen.

Welke rol kunnen mannen spelen in die verandering en welk advies geeft u hen?

Mijn eerste trimester aan de universiteit heeft me één ding geleerd: ik heb absoluut geen zin om

in een uitsluitend mannelijke omgeving te werken. Veel vriendinnen die ingenieur zijn, zeggen me dat ze hun vrouwelijkheid bewust verbergen om geen intimidatie te moeten ondergaan. Dat is spijtig. Ik denk dat er echte sensibilisering nodig is. De mannen met wie ik erover sprak, willen dat gedrag niet reproduceren eens ze zich ervan bewust zijn. Maar omdat ze vaak de meerderheid vormen, beseffen ze niet altijd welk effect de groep heeft. Het is interessant dat wie al in gemengde teams heeft gewerkt, unaniem erkent dat dat beter is. Maar het probleem komt niet alleen van mannen: sommige vrouwen die hard hebben moeten knokken en zware opofferingen hebben gebracht om te staan waar ze staan, zijn ook niet altijd zachtzinnig. Het is een vicieuze cirkel. Iedereen heeft baat bij meer openheid en bewustwording.

Hoe ziet u de gelijkheid tussen vrouwen en mannen in uw domein in een ideale wereld?

Voor mij zou het zover moeten komen dat we de vraag niet eens meer moeten stellen. Als er 45 vrouwen zijn in een groep van 100 mensen, zou niemand moeten denken: "er zijn meer mannen", of "meer vrouwen". Gemengde teams moeten het nieuwe normaal worden.

Hoe geraken we daar?

Ik denk dat je de situatie in het begin soms wat moet forceren, bijvoorbeeld met quota. Dat wil niet zeggen dat je vrouwen enkel aanwerft omdat ze vrouwen zijn, maar omdat ze vaardigheden, soft skills en meerwaarde aan het team toevoegen. Sommige Scandinavische landen hebben raden van bestuur een quotum van minimaal 40 % vrouwen opgelegd. Dat was in het begin verplicht, maar vandaag is pariteit er de norm geworden. Ik denk dat dat een piste is om te verkennen.

Wat drijft u in uw parcours en helpt u om moeilijkheden te overwinnen?

Wat mij altijd heeft geholpen, is me omringen met de juiste mensen. Weten wie ons steunt, het goed met ons voor heeft en ons helpt om vooruit te geraken, is essentieel."

greenzy.eu/

Slotwoord

Wanneer het glazen plafond door muren wordt gedragen

Heerlijk toch, zo'n glazen dak? Geen fijner gevoel dan tijdens gure dagen veilig achter glas te zitten en de beperkte zonnestralen versterkt op je snoet te voelen. Zoals in een serre, waar scheuten gestimuleerd worden tot groei: overzichtelijk, beschermd, afgeschermd. Alleen zal de scheut nooit de serre overstijgen, het glazen plafond bepaalt de limieten. Tot hier en niet verder; een grens die vrouwen en meisjes dagelijks ervaren. Scheuten schieten verder, en krioelen indien nodig andere richtingen uit. Het probleem is: glazen plafonds worden over het algemeen rechtgehouden door glazen muren. Welke weg ga je dan uit?

De digitale wereld is een prachtig speelveld. Zo ver als je kan kijken, in eender welke richting, is het mogelijk om een pad te kiezen dat aansluit bij jouw talenten, om zo de wildste creaties tot leven te laten komen. Geanimeerde landschappen, digitale muziek, apps die complexiteit overbodig maken of beelden die net tonen wat tot dan toe onzichtbaar was. Iedereen kan coderen, genereren, creëren; de enige limiet is je eigen creativiteit, of misschien het aantal credits binnen jouw gekozen genAI-licentie. Wanneer we vertrekken vanuit de idee van meritocratie, liggen de limieten inderdaad binnen je eigen kunnen. Als je maar hard genoeg werkt, ligt alles binnen handbereik. We moeten echter durven stellen dat meritocratie achterhaald is. Want zeggen dat je je eigen geluk kunt maken, betekent ook de schuld leggen bij wie geen geluk heeft. Ja, het is je eigen schuld dat je niet op pensioen kunt als vijftigjarige met miljoenen op de bankrekening, of dat je nu geen hoofdrol speelt naast Halle Berry. Je merkt al snel waar dat idee spaak loopt.

Jammer genoeg zit het meritocratische concept nog te vaak in onze maatschappij verweven. Denk maar aan het geliefde *"Je moet een beetje beter je best doen."* Er zijn heel wat contextuele elementen die bepalen of we net wel of net niet geraken waar we willen geraken. En absoluut, eigen verdienste en hard werk

Charlotte Belliard
Consultant Digitale Transformatie voor EUHM
& Procesbegeleider Doordachte Digitalisering
in Onderwijs voor Schoolmakers

spelen een cruciale rol, maar niet de enige rol. Om het met de woorden van George Orwell te zeggen: *"All animals are equal, but some are more equal than others."*

De digitale sector zou juist een van de meest grenzeloze omgevingen moeten zijn. De snelst groeiende industrie van onze tijd, rijk aan diversiteit in uitdagingen en oplossingen, een wereld waarin analytische geesten en creatieve dromers elkaar ontmoeten. Een plaats waar iedereen zijn ikigai zou moeten kunnen vinden. Alleen: dat is theorie.

In de praktijk botsen "Women in Digital" niet enkel op de glazen plafonds, maar ook op glazen muren, rijkelijk bezaaid doorheen de digitale wereld. Nauwelijks zichtbaar, keihard voelbaar.

Muren van mist, bijvoorbeeld. Wanneer meisjes in leerboeken geen enkel voorbeeld tegenkomen van vrouwelijke wetenschappers, programmeurs of ondernemers, dan twijfelen ze of dat wel een vakgebied is waar ze thuishoren. Dan twijfelen ze aan zichzelf. Representation matters: de beelden die we kiezen en de mensen aan wie we een podium geven, bepalen ons denkpatroon.

Herinner jij je nog die ene persoon die je toonde dat het wél mogelijk was, dat jij het (ook) zou kunnen? Ik herinner me alleszins die ene wiskundeleraar die me jaren aan een stuk vertelde dat ingenieurswetenschappen geen plek was voor meisjes zoals ik, gerug gesteund met uitgescheurde krantenartikelen telkens wanneer vrouwelijke wetenschappers "weer eens" niet geslaagd waren in hun opzet.

Gelukkig ben ik eerder klimop dan een scheut, en heb ik mijn weg uit die serre weten te krielen.

Muren van data. Ja, vrouwen gaan overtuigd kiezen voor eerdere (basis)modellen smartphones. Niet omdat ze minder interesse hebben in de nieuwste features, maar wel omdat de gemiddelde smartphone ontworpen is voor de gemiddelde mannenhand en dus principieel niet past in een gemiddelde vrouwenhand – en dan heb ik het nog niet gehad over de gemiddelde broekzak waar het ding in zou moeten passen.

Het is dezelfde logica die maakt dat auto's bij uitstek veiliger zijn voor mannen dan voor vrouwen: crashtests gebeuren met mannelijke dummy's. En als er al een vrouwelijke variant is, dan is het meestal gewoon een kleinere versie van de mannelijke pop, alsof verschillende lichaamsbouw slechts een kwestie is van formaat. We moeten ons bewust zijn van de data op basis waarvan eerdere beslissingen werden genomen, en hoe die onzichtbare muren in ons speelveld hebben gecreëerd. Wanneer managementfuncties in het verleden stevast door eenzelfde type profiel werden ingevuld, zullen AI-systemen die het proces automatiseren logischerwijs niet plots andere profielen suggereren. Algoritmes die getraind zijn op eenzijdige datasets, zullen zelden de andere kant belichten. Het is daarom cruciaal om de gekleurde beslissingen en de structurele bias die we zelf ingericht hebben te detecteren en aan te pakken, alvorens zij in (AI-)systemen geëxtrapoleerd worden. Meer dan ooit dient de status quo kritisch bevraagd te worden.

Er zijn ook muren van taal. Wie door vacatures scrollt, leest vaak dat men “een sterke leider” zoekt: beeldspraak die in de praktijk meestal vertaald wordt naar een man. Wie naar podcasts of conferenties luistert, hoort vaker mannelijke stemmen dan vrouwelijke. En wie als vrouw haar stem laat horen, zoals talloze vrouwelijke streamers dagelijks ervaren, krijgt er vaak een spervuur van seksistische opmerkingen bovenop. Niet om wat ze zeggen, maar om wie ze zijn. Ook lichaamstaal bepaalt de barrière. Zoals de man die opstond en de zaal verliet toen hij zag dat ik een strategische workshop over digitaal beleid zou leiden. Geen discussie, geen argument. Alleen de stille boodschap: jouw expertise trek ik in twijfel. Zulke muren zijn van beton.

Het is verleidelijk om al die muren te zien als toevallige obstakels. “Ongeluk”. Weg te werken door net dat beetje harder te werken, misschien.

Het zijn geen losse obstakels, maar structuren die telkens opnieuw herhalen dat de digitale wereld een mannenwereld zou zijn. En dat terwijl het net in ieders belang is om alle beschikbare handen in te zetten in een sector die de motor van onze economie vormt. De digitale wereld is niet zomaar een industrie, langzaamaan vormt ze de olie die alle andere sectoren smeert. Als we daar talent verliezen, verliezen we meer dan individuen: we verliezen vooruitgang.

En talent verliezen we. Meisjes vinden de weg naar STEM-opleidingen, vrouwen starten in IT-functies, maar onderweg verdwijnen ze uit beeld. Een lekkende pijplijn die ons keer op keer kostbare capaciteit ontnemt, terwijl bedrijven snakken naar gespecialiseerde profielen.

Dat het anders kan, weten we. Bedrijven met vrouwen in leidinggevende posities scoren beter: ze nemen creatievere beslissingen, brengen stabiel beleid en boeken een winststijging tot 15 %. Maar om daar te geraken, volstaat het niet om het glazen plafond te benoemen. We moeten ook de muren aanpakken die het in stand houden.

Daarom is het tijd om glazen muren te transformeren tot spiegels. Spiegels die ons dwingen om naar onszelf te kijken, naar de beeldspraak die we dagelijks gebruiken, naar de perspectieven die ontbreken. Spiegels die tonen hoeveel talent er nog steeds langs de zijlijn staat. En vooral: spiegels die de horizon verruimen en ruimte scheppen voor groei.

Want dat is wat nodig is: alle handen. Ongeacht welke smartphone ze (kunnen) vasthouden, of in welke broekzak die past.

Sprak een van de onderwerpen u aan? Wilt u reageren of uw mening delen?

Contacteer ons via het [contactformulier](#) op onze website.

www.bedigitaltogether.be

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be